

**Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al
Republicii Moldova**

**ÎS "Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de
Uz Fitosanitar și a Fertilizanților"**



Raport

*despre activitatea tehnico-științifică și
organizatorică în anul 2018*

Mun. Chișinău

Cuprins

Nr.		Pag.
1.	Întroducere	3
2.	Activitatea financiară a Centrului de Stat	6
3.	Omologarea, reomologarea, extinderea sferei de utilizare la alte culturi a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților	6
4.	Cercetarea-testarea-experimentarea de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților autohtone și provenite din import	10
5.	Activitatea Laboratorului de Încercări ” Atestarea și Controlul Calității Pesticidelor”	13
6.	Activitatea Organismului de Certificare	14
7.	Instruirea personalului Centrului de Stat	16
8.	Activitatea Consiliului de Administrație	17



I. Întroducere

Republica Moldova este un stat agrar-industrial. Agricultură este unul dintre pilonii tradiționali pentru economia Republicii Moldova .

La ora actuală importanța sectorului de producție agricol nu s-a diminuat, cu toate că dezvoltarea acestuia prezintă diferențieri – zonale, sau regionale, chiar în condițiile unui grad ridicat de industrializare și urbanism.

Oportunitatea practicării agriculturii derivă din importanța de ordin alimentar, furajer, industrial, ocuparea forței de muncă, ca sursă de devize convertibile. În această direcție menționăm rolul agriculturii în constituirea unor rații alimentare echilibrate sub raport al proteinelor de natură vegetală și animală.

În Republica Moldova se întâlnesc condiții climaterice opuse, diferite regiuni au istorii geologice diverse, în apropiere de Carpați și regiunea mediteraneană – sunt situate centrele active de formare ale speciilor vegetale. Toate acestea au adus la crearea unei flore bogate, diverse și amestecate ca componență. În Moldova pot fi întâlnite alături plante tipice pentru clima vest-europeană moderat de umedă și cald-temperată, precum cireșul sălbatic, nucul și fagul, dar și în special reprezentanții climei continental-uscate – păiușul, vișinul de stepă, porumbarul.

Moldova este situată în două zone naturale: de silvostepă și de stepă. Vegetația naturală, însă s-a păstrat doar fragmentar. Cealaltă parte a teritoriului a fost modificată de activitatea omului pentru cultivarea culturilor agricole. Aceste condiții climaterice favorabile ale Republicii Moldova contribuie nu numai la cultivarea unui spectru larg de culturi agricole, dar și la intensificarea dezvoltării unui număr mare de organisme nocive, care depășește 800 specii. În ultimii 10-15 ani a sporit considerabil și atacul patogenilor de diferită natură, în special a celor micotici. Aceste organisme nocive, anual provoacă pierderi de roadă de circa 25-30%. În scopul reducerii efectelor negative ale acestor organisme nocive, știința a elaborat și aplică diferite sisteme de minimalizare a pierderilor cauzate de ele, care prevăd aplicarea complexelor de protecție, inclusiv a pesticidelor cu repercursiuni ecologice reduse, aplicarea soiurilor tolerante la acțiunea organismelor dăunătoare, folosirea organismelor utile. Inevitabil este faptul că, protecția chimică a plantelor de dăunători, boli și

buruieni, a fost și va rămâne una din rezervele principale de sporire a roadei culturilor agricole, iar în unele cazuri – unica condiție de a avea o agricultură profitabilă. Fără o protecție sigură, paralel cu alte verigi ale procesului tehnologic de cultivare a culturilor, este imposibil de a obține roade bogate și competitive, atât pentru export, cât și pentru piața internă a republicii. Reieșind din prevederile legislației fitosanitare în vigoare, cât și din actele normative, se impune necesitatea de a asigura republica cu un sortiment de produse de uz fitosanitar modern și calitativ, care ar asigura protecția de dăunători, boli și buruieni nu numai culturile principale, care se cultivă pe zeci și sute mii de hectare, dar și culturile care ocupă suprafețe relativ mici, dar care au o însemnătate nu mai mică pentru economia națională.

Pe lângă produsele de uz fitosanitar, plantele au nevoie de alte elemente pentru o bună dezvoltare. Nitrogenul, fosforul, magneziul, fierul, calciul și potasiul, sunt de asemenea necesare, precum și cantități infime de alte elemente. Plantele arată o anumită selectivitate în ceea ce privește diferitele elemente pe care le absorb, luând mai mult din ce au nevoie și mai puțin din ceea ce nu necesită, chiar dacă aceste elemente există din abundență.

Elementele nutritive alcătuiesc hrana plantelor și prin prezența lor în cantități suficiente și în forme asimilabile influențează creșterea și dezvoltarea tuturor plantelor, inclusiv cerealiere, legumicole, oleaginoase, pomii și arbuștii fructiferi, plantele ornamentale.

Ca să fim prietenoși cu mediul (în special solul), să nu poluăm pânza freatică fiindcă poate ajunge în apa potabilă și apa din puțuri și fântâni poate conține nitrați. În plus fertilizantii organici conțin o seamă de microorganisme benefice pentru sol pe termen lung.

Conform definiției, date de Organizația pentru Alimentație și Agricultură FAO (Food și Agriculture organization), și Organizația Mondială a Sănătății OMS în 'Codul Alimentarius', agricultura ecologică reprezintă un sistem integral de gestionare a procesului de producție, care contribuie la sprijinirea și consolidarea rezistenței agroecosistemului, incluzând biodiversitatea, ciclurile biologice și activitatea biologică a solului. Agricultura ecologică pune accent pe folosirea unor practici de gestionare corespunzătoare, în loc de introducerea unor produse fabricate afară din fermă respectivă și ia în considerație și faptul că particularitățile fiecărei regiuni în parte necesită sisteme, bine adaptate

specificului acestei regiuni. Asta se poate realiza prin folosirea, unde este posibil, a metodelor agronomice, biologice si mecanice in loc de folosire a materialelor sintetice pentru anumite operații in cadrul sistemului. Agricultura biologică respectă reguli stricte, stabilite prin normele legislative.

Pentru a practica o agricultură in armonie cu natura trebuie sa se țina seamă de tehnicile biologice utilizate si de condițiile locale, adaptându-se la realitățile socio-economice dar și la metodele tradiționale, prin utilizarea optimă a resurselor din agroecosisteme, fiind un factor esential pentru obținerea unor rezultate optime si de lungă durata.

Dezvoltarea durabilă a ecosistemelor agricole si posibilitatea de a produce alimente de cea mai bună calitate, poate fi considerata cea mai insemnata contribuție a agriculturii in asigurarea viitorului omenirii.

Agricultura durabilă (sustenabilă) este in primul rând viabilă din punct de vedere economic, răspunde exigenței cererii de alimente sănătoase si de calitate superioară, este o agricultură care garantează protecția și ameliorarea resurselor naturale pe termen lung și le transmite nealterate generațiilor viitoare.

O astfel de agricultură determină și diversifică activități economice deoarece materiile prime apar și se prelucreează prioritar in zonele rurale, dezvoltă infrastructura si cresterea potentialului economic al satelor.

În anul **2018**, colaboratorii Centrului de Stat și-au desfășurat lucrările în conformitate cu sarcinile, atribuțiile și obligațiunile stipulate în:

- **Regulamentul privind atestarea și omologarea de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pentru utilizare în agricultură și silvicultură** aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1307 din 12 decembrie 2005;
- **Regulamentul Uniunii Europene nr. 1107/2009 al Parlamentului European și partea lui integrantă - Anexa 1**, referitor la revizuirea substanțelor active ale produselor de uz fitosanitar;
- **Regulamentul (CE) nr. 2003/2003 al Parlamentului European și al Consiliului** din 13 octombrie 2003 privind îngrășămintele și în **Reglementarea tehnică "Fertilizanți minerali. Cerințe esențiale"**, aprobată prin **Hotărârea Guvernului** nr. 268 din 26 aprilie 2012.

II. Activitatea financiară a Centrului de Stat

Fondul Statutar al Centrului de Stat constituie 2.444.553 lei.

Venitul Centrului de Stat în anul **2018** a constituit 23322,3 mii lei, atestând o creștere cu 5 % comparativ cu anul 2017 și a fost format din următoarele surse:

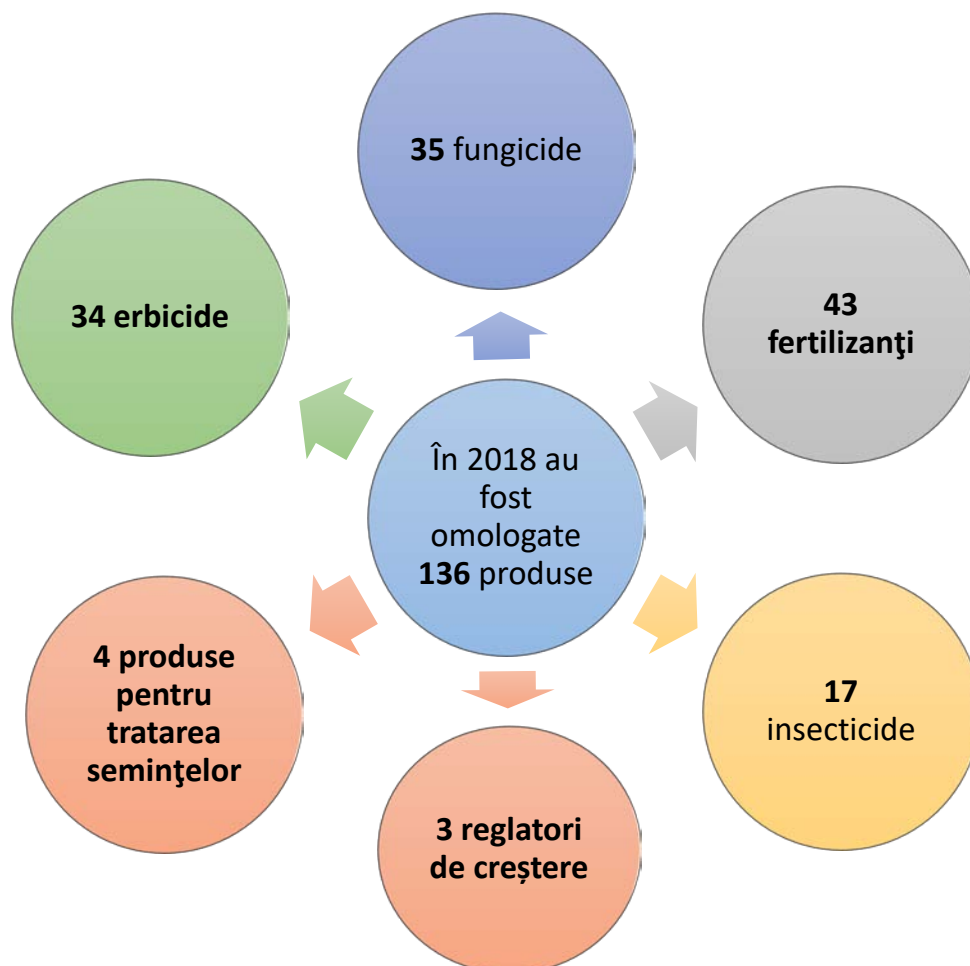
Activități	Anul 2017 (mii lei)	Anul 2018 (mii lei)
Cercetare-testare-experimentare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților	11305,8	10368,2
Omologarea, reomologarea și extinderea sferei de utilizare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților	10039,4	12181,2
Controlul calității pesticidelor, analiza reziduurilor pesticidelor în vin, produse agricole	568,7	556,7
Certificarea produselor de uz fitosanitar	381,7	203,2
Realizarea Registrelor de stat	13,9	13,0
Total	22303,5	23322,3

III. Omologarea, reomologarea, extinderea sferei de utilizare la alte culturi a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților.

Rolul decizional în activitatea Centrului de Stat îi aparține *Consiliului Republican Interdepartamental pentru aprobarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților* în componența a 11 membri, format din savanți și specialiști, care activează pe baze obștești, ai Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Agenției pentru Siguranța Alimentelor, precum și ai instituțiilor publice de Horticultură și Tehnologii Alimentare, de Genetica Fiziologie și Protecție a Plantelor, de Cercetari pentru Culturile de Câmp "Selecția", de Pedologie și Agrochimie „N. Dimo”. Consiliul Republican Interdepartamental își desfășoară activitatea conform Regulamentului aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 897 din 08.12.1994.

În anul **2018** au fost organizate și petrecute **10** ședințe ordinare în plen ale Consiliului Republican Interdepartamental pentru aprobarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților în cadrul cărora au fost puse în discuție 613 subiecte. (Anexa nr.1.)

Conform deciziilor Consiliului Republican Interdepartamental au fost **omologate 136 produse**, inclusiv 48 de produse au fost omologate prin procedura de recunoaștere. Din totalul produselor omologate, **17** sunt insecticide, **35** fungicide, **34** erbicide, **4** produse pentru tratarea semințelor, **43** fertilizanți, 3 reglatori de creștere.



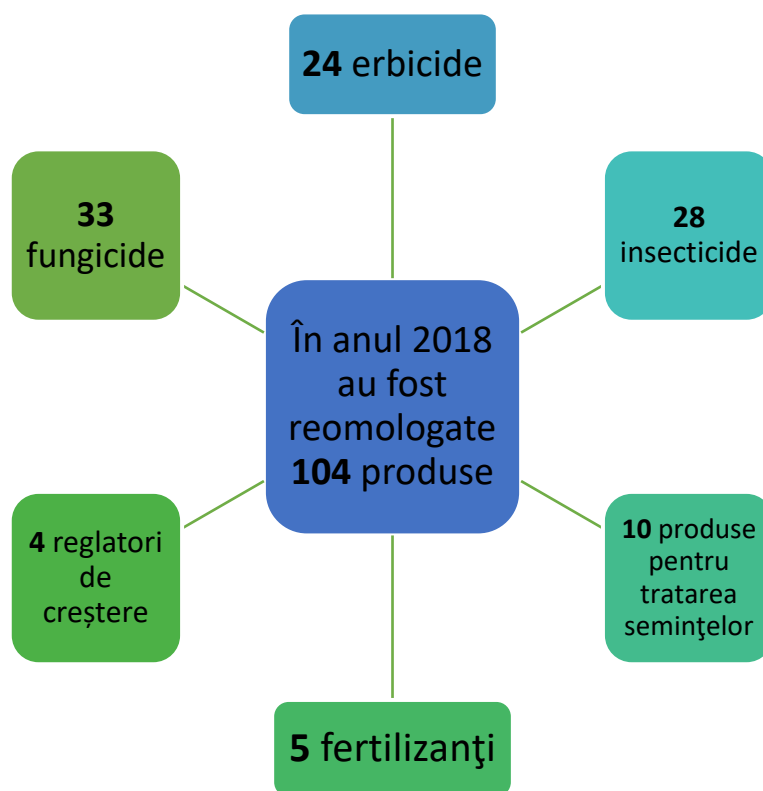
A fost extinsă sfera de utilizare la alte culturi la:

- **27 PRODUSE DE UZ FITOSANITAR, dintre care:**
 - **2 Insecticide,**
 - **15 Fungicide,**
 - **7 Erbicide,**
 - **3 Tratarea semințelor,**

- **14 FERTILIZANȚI**

La 41 produse anterior omologate a fost extinsă sfera de utilizare la alte culturi: 2 insecticide, 15 fungicide, 7 erbicide, 3 produse pentru tratarea semințelor, 14 fertilizanți.

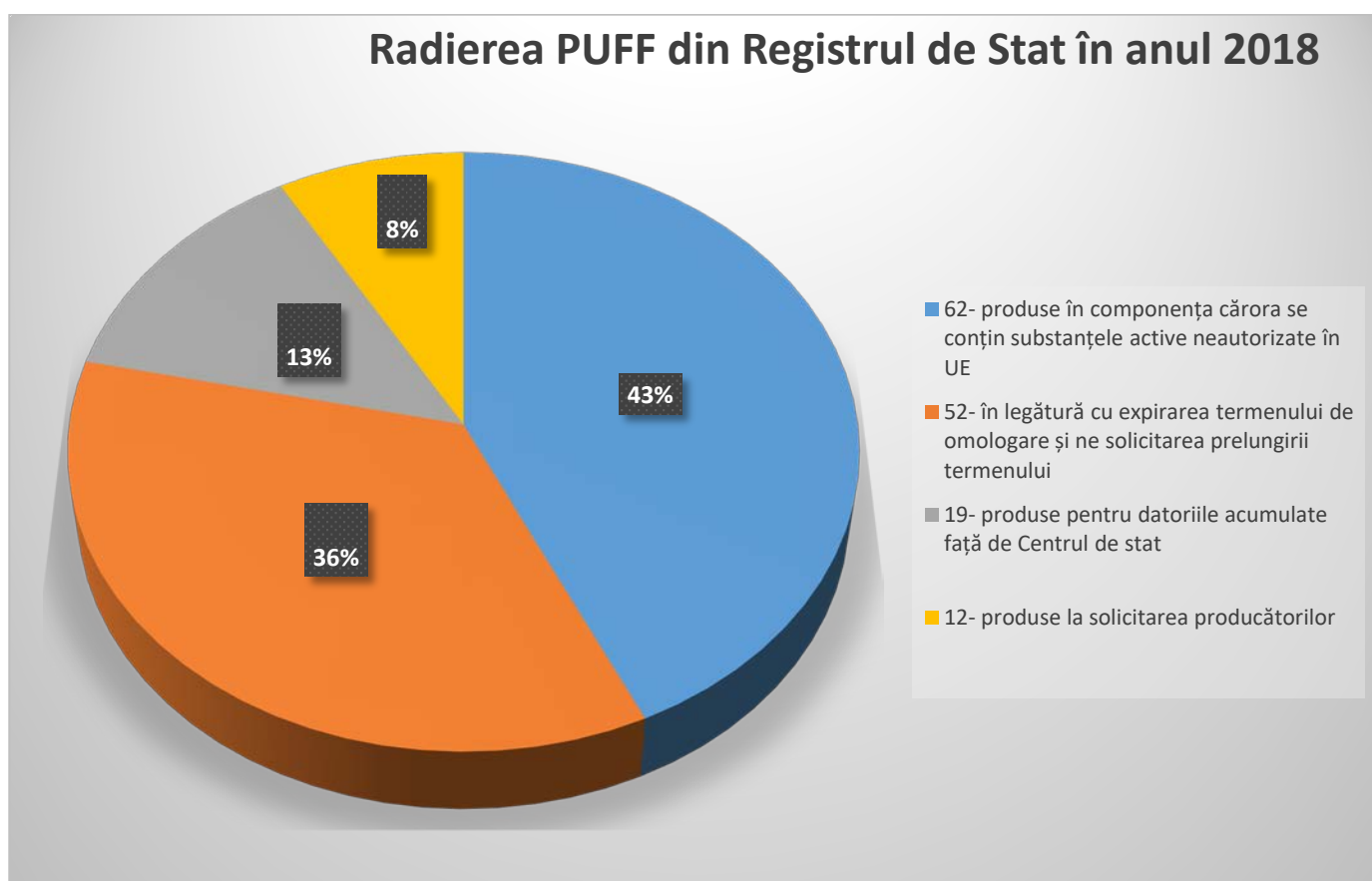
În anul **2018** paralel cu procesul de omologare a produselor și formelor preparative noi, la solicitarea firmelor producătoare de pesticide și fertilizanți, a decurs și procesul de reomologare a acestora. La ședințele Consiliului, au fost examinate și **reomologate 104** produse, inclusiv **28** insecticide, **33** fungicide, **24** erbicide, **10** produse pentru tratarea semințelor, **5** fertilizanți și **4** reglatori de creștere. La 5 produse de uz fitosanitar în baza solicitărilor clienților a fost prelungit termenul de omologare. (Anexa nr.2.)



La ședința *Consiliului Republican Interdepartamental pentru aprobarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților* din luna iunie 2018, conform prevederilor Regulamentului Uniunii Europene 485, s-a discutat subiectul despre restricțiile și limitările la utilizarea produselor pentru tratarea semințelor cu acțiune insecticidă sau insecto-fungicidă în componența cărora se conțin substanțele active: *imidacloprid, tiametoxam, clotianidin*. Conform acestei

decizii Consiliul Republican Interdepartamental a limitat utilizarea produselor pentru tratarea semințelor, care conțin s.a. nominalizate în termen de până la data de 19.12.2019, cu excepția produselor care se utilizează în spații protejate. În acest context au fost informate companiile producătoare/importatoare, de posibilitatea plasării pe piață a produselor noi prin procedura simplificată pentru a nu creea deficit de produse pentru tratarea materialului semincer.

Pe parcursul anului 2018 din Registrul de stat au fost **radiate 144 de produse** de uz fitosanitar sau fertilizanți din diferite motive, precum: 12 produse la solicitarea producătorilor; 51 în legătură cu expirarea termenului de omologare și ne solicitarea prelungirii termenului; 19 produse pentru datoriile acumulate față de Centrul de stat și 62 de produse în componența cărora se conțin substanțele active: *imidacloprid, tiametoxam, clotianidin*.



Conform deciziilor Consiliului Republican Interdepartamental la solicitarea deținătorilor de omologare la 50 de produse a fost schimbată denumirea firmei, substanței active sau a producătorului; 86 de produse fitosanitare au fost transferate de la o firmă la alta și la 7 produse a fost suspendată omologarea.

Activitatea generalizată a Consiliului Republican Interdepartamental efectuată pe parcursul anului 2018 a fost expusă în Suplimentele la **Registrul de Stat** care au fost remise în adresa instituțiilor din domeniu și amplasate pe pagini web a Centrului de Stat.

IV. Cercetarea-testarea-experimentarea de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților autohtone și provenite din import

În perioada de sfârșit de an - 2017 – primăvară anului **2018**, de la firmele producătoare de pesticide în adresa Centrului de Stat au parvenit un șir de solicitări pentru efectuarea lucrărilor de cercetare-testare-experimentare de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților și omologarea ulterioară a acestora. Astfel, în rezultatul examinării tuturor cererilor la ședința Consiliului Republican Interdepartamental din 10 mai 2018 a fost examinat și aprobat Programul lucrărilor de cercetare-testare-experimentare de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților în Republica Moldova pentru anul 2018, în care au fost incluse **180 de produse**.

Reieșind din solicitările firmelor producătoare pentru testarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților în condițiile Republicii Moldova, au fost încheiate contracte de colaborare cu **51** de firme din diferite țări precum: Germania, Polonia, România, Franța, Grecia, Spania, Marea Britanie, Elveția, Italia ș.a. în sumă de 681,5 mii EURO, inclusiv TVA 20%. (Anexa nr.3.)

În baza solicitărilor au fost încheiate **147** contracte de colaborare tehnico-științifică cu instituțiile de cercetări științifice în sumă de 511,1 mii EURO.

La testarea produselor au fost antrenate **7** instituții de cercetări științifice din cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Academiei de Științe a Republicii Moldova.

Colaboratorii Centrului de stat au participat activ la montarea experiențelor, acestea din urmă fiind actate. Pe parcursul perioadei de vegetație, conducerea Centrului de stat, împreună cu specialistul-responsabil, au efectuat un control asupra mersului lucrărilor de cercetare-testare-experimentare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților în instituțiile de cercetări științifice. Au fost expuse observații executorilor experiențelor și întocmite actele respective, cu indicarea volumului de lucru efectuat, observațiilor, măsurilor

luate în caz de nerespectarea îndrumărilor metodice de cercetare-testare-experimentare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților.

În anul gestionar, Instituțiilor de Cercetări Științifice pentru exercitarea încercărilor de stat, întru evaluarea eficacității biologice, au fost transferați 9425,6 mii lei, ceea ce constituie 90 la sută din suma contractelor încheiate, după cum urmează:

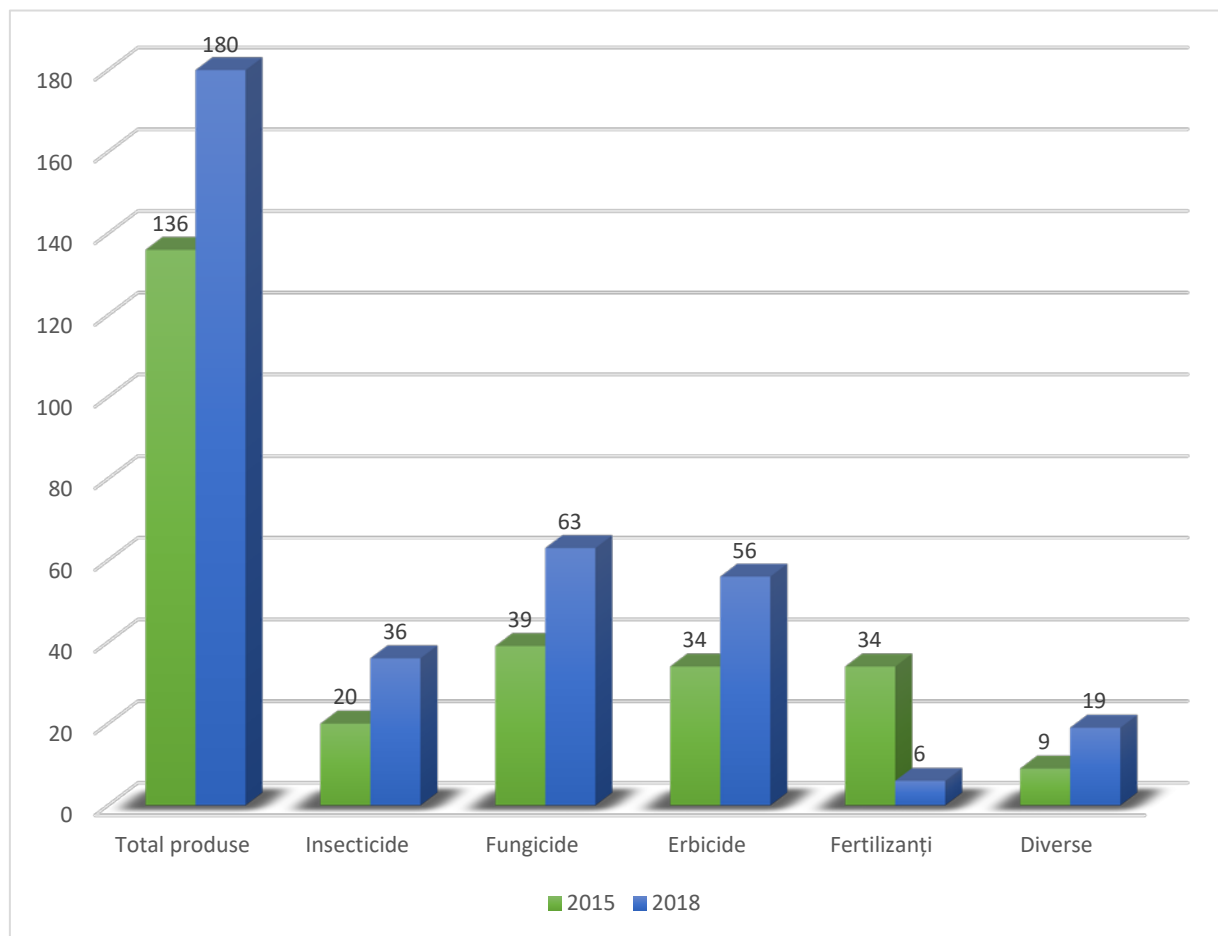
Numărul de contracte și suma transferată

Instituțiilor de cercetări științifice pentru exercitarea încercărilor de Stat pentru 2018

Nr. d/o	Instituția de cercetări științifice	Numărul de contracte	Suma transferată conform contractelor, mii lei	
1.	Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare	Lab. Imunologie și Protecție (vița de vie)	47	3394,3
		Lab. Imunologie și Protecție (pomi fruct.)		
		Secția de cercetări în legumicultură		
2	Institutul de Genetica Fiziologie și Protecție a Plantelor al AȘ RM	25	1193,0	
3	Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp "Selecția"	22	2294,6	
4	IP Institutul de Fitotehnie "Porumbeni"	11	536,1	
5	Universitatea Agrară de Stat	34	1664,0	
6	Inst. De Pedologie și Agrochimie „N. Dimo”	6	299,7	
7	Institutul de Zoologie al AȘ a RM	2	43,9	
	Total	147	9425,6	

Ca rezultat, pe parcursul anului **2018** au fost **testate 180 de produse, inclusiv: 36** insecticide, **63** fungicide, **56** erbicide, **13** preparate pentru tratarea semințelor, **6** fertilizanți, **6** reglatori de creștere. Produsele de uz fitosanitar au fost testate la mai mult de 25 culturi agricole, dintre care cele mai frecvente solicitări au fost la grâu, măr, vița de vie, sfecla de zahăr, tomate, floarea soarelui, porumb etc., în volum total de **1662** variante. (Anexa nr.4.)

Graficul produselor testate în anul 2018 comparativ cu anul 2015.



Rezultatele lucrărilor de cercetare-testare-experimentare cu recomandările de utilizare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților cu suportul specialiștilor Centrului de Stat, au fost expuse în 356 de Rapoarte prezentate la finele anului de executorii din cadrul instituțiilor științifico- practice și de profil. Ca rezultat al auditului intern despre achitarea de către firme a serviciilor acordate de specialiștii întreprinderii, Rapoartele perfectate în limbile română, engleză sau rusă, au fost transmise solocitanților lucrărilor de testare-experimentare de stat, în baza actelor de predare/primire.

V. Activitatea Laboratorului de Încercări ” Atestarea și Controlul Calității Pesticidelor”

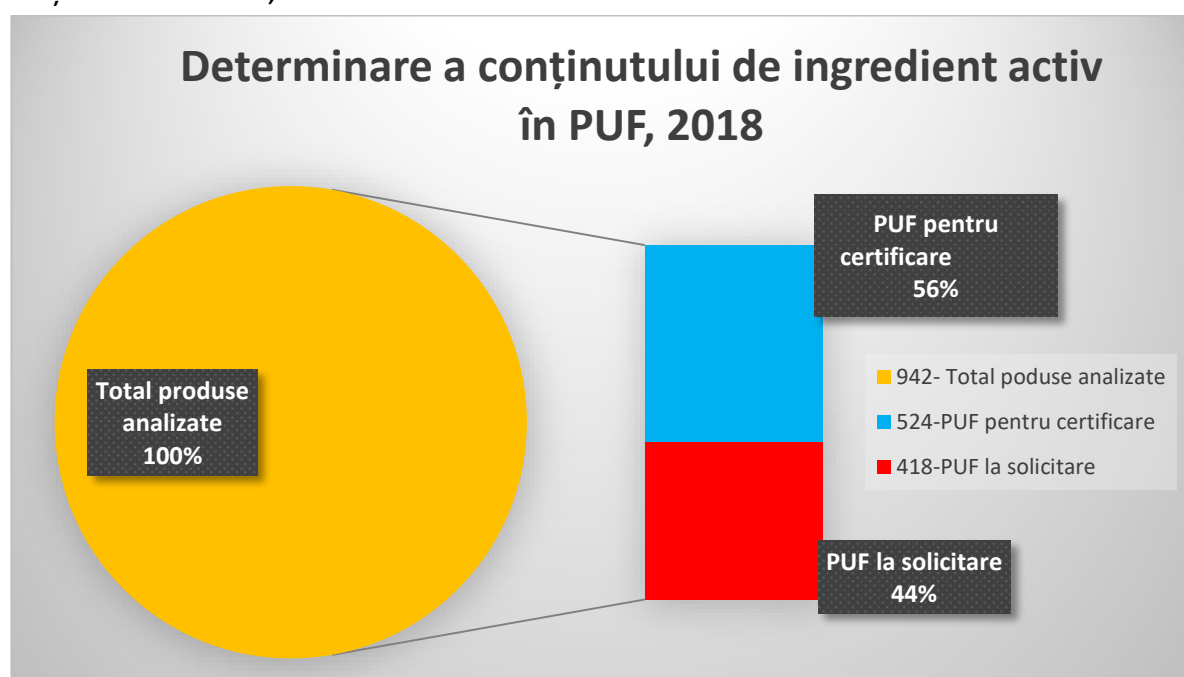
În conformitate cu domeniul de activitate acreditat a Laboratorului de Încercări și la solicitarea persoanelor fizice și juridice, în perioada anului 2018 sau efectuat lucrări de determinare a conținutului de ingredient activ în preparatele pesticide comercializate pe teritoriul Republicii Moldova (**942 produse**) și de apreciere a reziduurilor pesticide în producția agricolă și vinicolă predestinată exportului și după Testări de Stat (**909 analize**).

Au fost supuse încercărilor de laborator:

- **524** produse de uz fitosanitar pentru certificare, dintre care cu Organismul de Certificare a Produselor de Uz Fitosanitar al Centrului de Stat - **437** produse, iar cu Organismul de Certificare al Centrului Tehnic pentru Securitatea Industrială și Certificare – **87** produse;

- **418** produse de uz fitosanitar pentru controlul calității produselor fără certificare, la solicitarea agenților economici, organelor de instanță și persoanelor fizice. În urma investigațiilor de laborator, au fost depistate neconforme 4 produse de uz fitosanitar, în care nu au fost depistate ingrediente active.

- Au fost analizate adaugator **163** produse de uz fitosanitar conform planului de monitoring al conform Contractului Nr.125 MU din 06.09.2018 de achiziționare a serviciilor de laborator semnat cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor;



- **207** probe de produse agricole (mere, struguri, prune, visine, ceapă, morcov, varză, etc. (**621** analize) de la diferiți agenți economici pentru determinarea reziduurilor de pesticide în produse agricole, dintre care:

- **10** probe de mere și struguri (**30** analize), conform programului Testărilor de Stat pentru a.2018 de determinare a cantităților reziduale de pesticide în produsele agricole, recoltate din parcelele experimentale cu respectarea termenului ultimului tratament. Conform rezultatelor analizelor, în 5 probe de mere s-au depistat cantități reziduale de ingrediente active clorpirifos, tebuconazol, trifloxistrobin, azoxistrobin, ciproconazol, kresoxim-metil, încadrate în limitele maxime admisibile;

- **25** probe de produse de origine vegetală (**75** de analize) (mere, struguri, cartofi, ceapă, morcovi, sfeclă, varză, roșii) din cadrul Proiectului moldo-român „Evaluarea riscului asupra sănătății umane, asociat unor contaminanți din produsele alimentare locale de origine vegetală și animală”. În urma investigațiilor de laborator prin metoda GC/MS, în probe au fost depistate reziduuri de i.a. lambda-cihalotrin, clorpirifos, cipermetrin, tebuconazol, ciprodinil, quizalofop-P-etil, sulf, în limite admisibile;

- **90** probe de vin (**270** analize cromatografice) de la diferiți agenți economici din Republica Moldova pentru exportul în UE, Canada, Ucraina, Republica Belarus și Federația Rusă. În cca 20% probe au fost depistate reziduuri de metalaxil, mefenoxam, pirimetanil, azoxistrobin, boscalid, dimetomorf, în limitele admisibile;

- **6** probe de sol (**18** analize) pentru determinarea pesticidelor clororganice. În urma investigațiilor de laborator, au fost depistate reziduuri de i.a. de trifluralin, acetoclor și metolaclo, în concentrații admisibile.

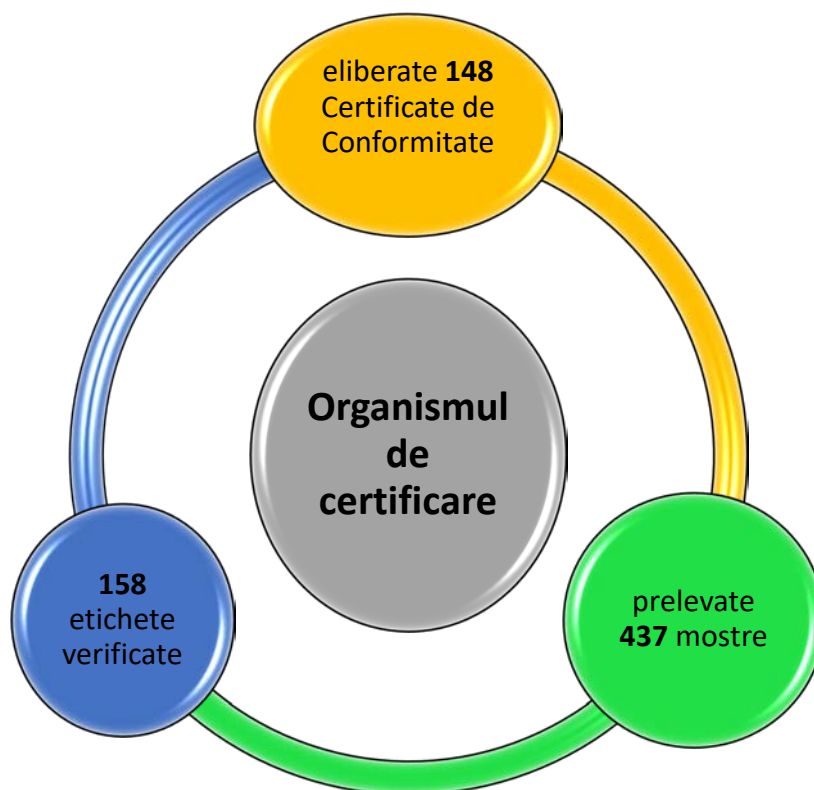
VI. Activitatea Organismului de Certificare

Un aport în activitatea Centrului de Stat a fost adus de către Organismul de Certificare creat la 17 iunie 2010 prin directiva Fondatorului.

Specialiștii Organismului de Certificare a Produselor de uz Fitosanitar au efectuat lucrări de certificare a produselor de uz fitosanitar (fungicide, insecticide, erbicide) cu eliberarea Certificatelor de Conformitate. În total au fost evaluate 146 solicitări la certificare (schema 1b), în rezultatul cărora au fost eliberate **148 Certificate** de Conformitate.

În luna ianuarie 2018 Organismul de certificare a fost audiat de evaluatorii MOLDAC privind re acreditarea și menținerea Sistemului de Management în conformitate cu cerințele standardului de referință SM SR EN ISO/CEI 17065:2013 “Evaluarea conformității. Cerințe pentru organismele care certifică produse, procese și servicii”.

Pentru evaluarea produselor conform cererilor s-au identificat condițiile de păstrare și prelevate **437 de mostre**, transmise ulterior pentru încercări Laboratorului de Încercări din cadrul Centrului de Stat. În scopul completării cu informație actualizată a bazei de date a Centrului de Stat, pe parcursul anului specialiștii Organismului de certificare au verificat, înregistrat și prezentat spre aprobare **158 de etichete: inclusiv 137 pentru produsele de uz fitosanitar și 21 etichete pentru fertilizanți**.



Întru menținerea competenței de experți ai Organismului de certificare, specialiștii Centrului de Stat au participat în calitate de evaluator șef, la evaluările externe în componența unei echipe sub egida Centrului Național de Acreditare MOLDAC, la evaluarea de supraveghere a altor Organisme de Certificare produse din Republica Moldova.

VII. Instruirea personalului Centrului de Stat

În cadrul Centrului de Stat activează **20 de specialiști** în domeniu, inclusiv doi doctori în științe, care sunt încadrați în 4 subdiviziuni structurale precum: Secția Testare, Expertiză și Evaluare; Laboratorul de Încercări "Atestarea și Controlul Calității Pesticidelor; Organismul de Certificare și Secția Generală. Activitatea specialiștilor întreprinderii este reglementată de Statutul întreprinderii, Planul de afaceri anual și trienal, Fișele de post precum și de actele normative interne, instrucțiuni și reglementări în domeniu. Drepturile și obligațiile reciproce dintre salariați și angajator în sfera muncii și cea socială sunt stabilite în cadrul parteneriatului, care se realizează prin:

- negocierea și încheierea Contractului colectiv de muncă,
- aprobarea Regulamentului intern,
- aprobarea Regulamentului cu privire la salarizarea și stimularea materială a angajaților,
- aprobarea Programului anual al concediilor de odihnă a salariaților, ș.a.

În scopul extinderii spectrului serviciilor acordate, modernizării calității și întru excluderea riscului managerial și operațional, specialiștii Centrului de Stat tind spre acumularea cunoștințelor noi, participând la instruirii în cadrul instituțiilor de specialitate, organizate în acest scop de către organizații internaționale precum sunt:

- Forumul Internațional CEUREG organizat pentru specialiștii din țările Europei Centrale și de Est, desfășurat în luna octombrie în or. Viena, Austria;
- în cadrul implementării proiectului "Suportul instituțional în sectorul agriculturii ecologic în Republica Moldova" finanțat de către Agenția Cehă pentru Dezvoltare și implementat de Institutul Central de Supraveghere și Control în Agricultură din Republica Cehă cu participarea la "Atelier de lucru cu privire la inputurile unificate în sectorul agriculturii ecologice – produse pentru protecția plantelor", desfășurat în luna iunie în or. Praga, Republica Cehă;
- instruirea organizată în luna august de specialiștii Organismului Național de Standardizare-ASRO din România, cu tematica "Certificarea conformității produselor - O abordare cuprinzătoare a cerințelor referitoare la funcționarea organismelor, la procesele de certificare și documentele normative conform SR EN ISO/CEI 17065:2013, SR EN ISO/CEI 17067:2014 și SR ISO/CEI 17007:2010, ș.a.

Întru executarea măsurilor Planului Național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30 decembrie 2016, Compartimentul SPS, Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului este responsabil de elaborarea a unor proiecte de acte normative pe domeniile atribuite, de comun cu specialiștii din Cadrul Centrului de Stat, în care scop au întreprins câteva vizite de lucru și schimb de experiență cu specialiștii din România.

Personalul Centrului de Stat, întru evitarea riscului accidentelor de muncă, este instruit în vederea respectării prevederilor legii securității și sănătății în muncă, asigurat cu mijloace de protecție individuală (halate, respiratoare, mănuși, ș.a.), diagnosticată starea sănătății și asigurat contra accidentelor în muncă și bolilor profesionale. În același scop s-a instalat sistemul automat de semnalizare a incendiilor în încăperi. Pentru a evita efectele periculoase ale rămășițelor toxice de preparate și substanțe nocive asupra sănătății salariaților, în incinta Centrului de stat a fost organizată spălarea echipamentelor individuale.

Pe parcursul anului au fost renovate echipamentele sistemului informațional intern utilizat de angajații întreprinderii și re tehnologizate unele procese din cadrul Laboratorului de Încercări, în scopul evitării surselor interne a riscului utilizării echipamentelor învechite.

VIII. Activitatea Consiliului de Administrație

Activitatea Centrului de Stat conform Statutului este monitorizată de către Consiliul de Administrație, în componența a 5 membri, prin aprobarea Planului financiar de afaceri, a Structurii organizatorice, Statelor de funcții a întreprinderii, precum și prin examinarea rezultatelor activității financiare trimestriale și anuale, a Rapoartelor fiscale și dărilor de seamă statistice, Raportului de audit efectuat de Compania "Audit Sedan" SRL pentru anul 2017, analizarea realizării obiectivelor individuale de performanță a Administratorului, ș.a.

Pe parcursul anului **2018** au fost organizate și petrecute 3 ședințe a Consiliului de Administrație în cadrul cărora au fost discutate 14 subiecte. Conform Regulamentului de activitate a Consiliului de Administrație, membrii acestuia au fost preventiv familiarizați cu informațiile la subiectele puse în

discuție în cadrul ședințelor planificate. Pe parcursul anului Consiliul de Administrație a activat într-o componență constantă, cu excepția lunii octombrie în care prin ordinul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului a fost substituit domnul Zalitaci Roman cu dna Voizian Doina - reprezentantul Fondatorului.

**Exercitarea funcțiilor de către persoanele
împuternicite să reprezinte interesele statului în componența
Consiliului de Administrație al
ÎS "Centrul de Stat PAOPUFF", pentru anul 2018**

Nr. d/o	Numele, prenumele membrilor consiliului	Funcția deținută în cadrul consiliului	Instituția pe care o reprezintă
1	Tertea Veronica	Președinte	Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
2	Ciobanu Alexandru	Membru	Ministerului Economiei și Infrastructurii
3	Cazan Roman	Membru	Guvernul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat
4	Iaconi Ion	Membru	Ministerul Finanțelor
5	Voizian Doina	Membru	Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului

În vizorul permanent al Consiliului de Administrație al întreprinderii stau Politica de dezvoltare și managementul organizațional al Centrului de Stat în scopul eficientizării administrării proprietății publice, în prisma cărora au fost stabilite obiectivelor individuale de performanță ale Administratorului.

Principalii indicatori calitativi de performanță au reglementat organizarea, coordonarea și controlul activității Centrului de stat, prin întreprinderea unor acțiuni concrete în scopul obținerii celor mai bune rezultate și, concomitent indicatorii cantitativi au generat sporirea veniturilor din vânzări, încheierea contractelor cu firmele producătoare de produse de uz fitosanitar și fertilizanți, precum și cu instituțiile științifice și academice de profil. Reieșind din Planul anual financiar de afaceri pentru anul curent s-au planificat obiectivele de performanță a Administratorului în virtutea modificărilor cadrului legislativ și organizațional.

La ședința Consiliului de Administrație din luna noiembrie 2018 sau pus în discuție acțiunile întreprinse și etapele de reorganizare a Centrului de Stat, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 600 din 27 iunie 2018 cu privire la

organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor. Conform acestei decizii a fost prezentată din numele Consiliului o notă explicativă în adresa Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, cu propuneri concrete de modificare a HG 600/2018 prin care s-a solicitat menținerea Centrului de Stat ca instituție publică, entitate separată în subordinea MADRM.

Colectivul Centrului de Stat are ca obiectiv realizarea Planului de afaceri, administrarea eficientă și dezvoltarea proprietății publice ce i-a fost transmisă în gestiune economică și colaborarea cu specialiștii din ramură la actualizarea legislației de specialitate în concordanță cu modificările structurale prin prisma actelor normative naționale și europene.

Centrul de Stat a participat activ la Expoziția Internațională Specializată "Moldagrotech-2018" edițiile "spring" și "autumn", care au avut loc în incinta Centrului Internațional de Expoziții "Moldexpo" (mun. Chișinău). Participând la Expoziție colaboratorii Centrului au familiarizat vizitatorii, fermierii din republică cu funcțiile de bază ale Centrului, au participat activ la popularizarea și răspândirea literaturii de specialitate editate de Centrul de Stat.

Pentru participarea activă la Expoziția Internațională "Moldagrotech-2018", Centrul de Stat a fost menționat, la ediția de primăvară - în cadrul concursului „Noutatea anului”, cu **Grand Prix**, și la ediția de toamnă cu **Medalia de aur**.

MOȘOI Vladimir
Administratorul
Centrului de stat